

500 Kč a garancie 300 Kč měsíčně, jde jen o uvedení jedné z podmínek smlouvy služební, jež měla býti rozsudkem zjištěna a neměl býti žalovaný odsouzen k zaplacení těchto částek. Nižší soudy neposoudily tedy věc mylně po právní stránce, když žalobu zamítly.

Čís. 15896.

Podmíněný zánik zástavního práva podle § 13, odst. 1, konk. ř. nemá v zápětí zrušení exekuce; lze proto i za trvání konkursu žalovati podle § 37 ex. ř. na nepřipustnost exekuce.

Věci vylučované nutno pokládati za vyloučeny z konkursní podstaty nikoli teprve tím dnem, kdy to bylo vysloveno výrokem soudním nebo uznáním příslušných orgánů konkursního řízení, nýbrž již tím okamžikem, kdy vznikly skutečnosti, o něž se opírá vyloučení věcí z konkursní podstaty.

(Rozh. ze dne 4. března 1937, Rv II 135/37.)

Srv. rozh. č. 14148, 11170, 10002, 6025, 4286, 2470 Sb. n. s.

Žalovaná firma vedla proti pozůstalosti po Šimonu M-ovi exekuci, v níž zabavila různé předměty, o nichž žalobce tvrdí, že jsou jeho vlastnictvím, domáhaje se žalobou podle § 37 ex. ř., aby exekuce na ně byla prohlášena za nepřipustnou. Žalovaná firma namítla proti žalobě jednak, že žalobce není vlastníkem vylučovaných věcí, poněvadž přihlášený dědic nebyl oprávněn prodati je bez souhlasu pozůstalostního soudu, jednak, že její soudcovské zástavní právo k zabaveným věcem zatím uhaslo podle § 13, odst. 1, konk. ř., poněvadž o jmění pozůstalosti po Šimonu M-ovi bylo zahájeno konkursní řízení. Věci ty byly usnesením věřitelského výboru však z konkursní podstaty vyloučeny, ježto k nim bylo uznáno oddělené právo žalobcovo. První soud uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu pro tentokrát zamítl.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Soudcovské zástavní právo, nabyté v posledních 60 dnech před prohlášením konkursu, zaniká sice prohlášením konkursu podle § 13, odst. 1, konk. ř. č. 64/1931 Sb. z. a n., avšak jeho zánik není konečný, nýbrž podmíněný, neboť oživení jeho závisí na tom, bude-li konkurs zrušen podle § 166 konk. ř., jak bylo vyloženo v rozhodnutích č. 2470, 4286, 6025, 11170 Sb. n. s. Zánik zástavního práva podle § 13, odst. 1, konk. ř. nemá také o sobě v zápětí zrušení exekuce a není důvodem k jejímu zrušení, jak bylo vysloveno a odůvodněno v rozhodnutích č. 10002, 11170 a 14148 Sb. n. s. Nebyla-li tedy exekuce zrušena zánikem zástavního práva podle řečeného předpisu, jest splněn předpoklad pro připustnost žaloby podle § 37 ex. ř. i za trvání konkursu (viz rozhodnutí č. 11170 Sb. n. s.). Opačný názor odvolacího soudu nemá opory v zákoně, zejména není případné jeho

odůvodnění, že žalobce nemá právního zájmu na nepřípustnosti exekuce, dokud zástavní právo žalované neoživlo zrušením konkursu podle § 166 konk. ř., a že by šlo pouze o rozsudek do zásoby vydaný. Neboť, ačkoli jde v podstatě o určovací žalobu, netřeba tu osvědčovati právní zájem, poněvadž jej zákon sám předpokládá, a nemá proto rozhodující význam, že žalobce v takovém případě může včas a bez nebezpečí pro své vlastnické právo vylučovati své movité věci po oživenutí podmíněčně zaniklého zástavního práva odpůrcova. Má tedy žalobce v dovolacím řízení potud úspěch, pokud vyvrátil názor odvolacího soudu, že jest žalobu pro tentokráte zamítnouti z důvodů, které uvedl odvolací soud. Je-li vylučovací žaloba přípustná za okolností právě uvedených, pak je tím spíše přípustná z důvodů, z nichž žalovaná uznává v dovolání její přípustnost, tvrdíc, že se ustanovení § 13, odst. 1, konk. ř. jejího soudcovského zástavního práva vůbec netýká, poněvadž prý bylo nabyto na movitých věcech z konkursní podstaty vyloučených, takže tu nejde vůbec o konkursní řízení, nýbrž jen o pravidelné exekuční řízení, za jehož trvání jest žaloba podle § 37 ex. ř. přípustná. Žalované jest přisvědčiti i v názoru, že se ustanovení § 13, odst. 1, konk. ř. jejího soudcovského zástavního práva netýká a že tudíž vůbec nezaniklo. Podle § 3, odst. 2, konk. ř. náleží do konkursní podstaty ovšem veškeré movité jmění úpadcovo a podle § 97 konk. ř. jest pojmouti do soupisu i věci, o kterých jest pochybné, zda náleží do konkursní podstaty. Tím však není rozřešena otázka, zda věci takto pojaté do soupisu patří skutečně do konkursní podstaty. Otázka ta musí býti rozřešena buď výrokem soudním anebo uznáním příslušných orgánů konkursního řízení. Ale právě tak, jako soudní výrok jest pravidelně jen deklaratorní, má i uznání oprávněných orgánů konkursního řízení, že určité věci nepatří do konkursní podstaty, povahu deklaratorní. To znamená, že věci vyloučené z konkursní podstaty nejsou z ní vyloučeny teprve tím dnem, kdy to bylo vysloveno výrokem soudním nebo uznáním příslušných orgánů konkursního řízení, nýbrž již tím okamžikem, kdy vznikly skutečnosti, o něž se opírá vyloučení věci z konkursní podstaty. To platí tím spíše o uznání právního poměru, neboť uznání jako samostatný zavazovací důvod předpokládá zpravidla již předchozí zavazovací důvod (rozhodnutí č. 2962, 5173 Sb. n. s.). V souzeném případě byly na popud žalobce movité věci, k nimž nabyta žalovaná soudcovského zástavního práva, vyloučeny z konkursní podstaty usnesením věřitelského výboru ze dne 14. března 1936, a to proto, že žalobce opíral své vlastnické právo k oněm věcem o kupní smlouvu ze dne 17. června 1934, kdežto konkurs na pozůstalostní jmění po Šimonu M. byl vyhlášen až dne 15. října 1934. Uznání, že zabavené věci nepatří do konkursní podstaty, se proto vztahuje již na dobu tvrzeného vzniku vlastnictví žalobcova, to jest na dobu převodu vlastnictví na základě koupě ze dne 17. června 1934, z čehož jest zřejmé, že již nepatřily do konkursní podstaty ani v den prohlášení konkursu dne 15. října 1934 a že proto ani zástavní právo žalovaného k řečeným věcem nebylo dotčeno ustanovením § 13, odst. 1, konk. ř. Proto má žalovaná pravdu i v tom, že nelze zamítnouti žalobu pro tentokráte pouze z toho důvodu, že konkurs dosud nebyl

zrušen podle § 166 konk. ř., nýbrž že jest řešiti spor konečně tak, jako by tu konkursního řízení nebylo, a zabývati se jen otázkou, zdali žalobcem tvrzené vlastnictví k dotčeným věcem platně vzniklo čili nic. Jsou tedy bezdůvodné žalobcovy námitky, že zástavní právo žalované zaniklo podle § 13, odst. 1, konk. ř. a že, dokud nebyl konkurs zrušen podle § 166 konk. ř., nemohlo oživnouti, poněvadž prý uznání vlastnictví žalobcova věřitelským výborem není zákonným důvodem k oživenutí zaniklého zástavního práva. Je-li tomu tak, pak nelze schváliti názor nižších soudů, že žalovaná není oprávněna vznésti námitku odpůřícího nároku podle § 9, odst. 2, odp. ř. poněvadž prý jest to podle § 20 odp. ř. a § 40 konk. ř. výhradním právem konkursního správce a nelze připraviti žalovanou o tuto námitku. Poněvadž odvolací soud, vycházeje z jiného právního názoru, se nezabýval ostatními odvolacími důvody a vývody, není věc ještě zralá k rozhodnutí.

Čís. 15897.

Pro otázku, do jaké výše jest při životním pojištění pojišťovna oprávněna zadržeti pojištěnou jistinu jako záruku za dědické poplatky, rozhodují předpisy platné v právní oblasti, kde má pojišťovna sídlo a kde jest podle smlouvy povinna konati platy, nikoli předpisy platné v místě, kde se projednává pozůstalost pojistníkova. To platí i v poměru k Slovensku.

(Rozh. ze dne 5. března 1937, Rv I 812/35.)

Žalobkyně (mající bydliště v Podkarpatské Rusi) přednesla, že žalovaná pojišťovna (mající sídlo v Praze), u níž byl její zemřelý manžel pojištěn pro případ úmrtí, zadržela si jako záruku za dědické poplatky z pojištěné částky 10.000 Kč (ve shodě s předpisy platnými v t. ř. historických zemích), ač podle práva platného na Slovensku a Podkarpatské Rusi jest oprávněna z dotčeného důvodu zadržeti, hledíc k výši pozůstalostního jmění, jen 6.000 Kč. Domáhá se proto na žalované pojišťovně zaplacení částky 4.000 Kč. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Rozhodující jsou předpisy, jež upravují podmínky, za jakých lze vydati z pozůstalosti soudní úschovu. Jest tedy přihlížeti k § 28 cís. nař. ze dne 15. září 1915, č. 278 ř. z. s příslušným ustanovením prováděcího nařízení (§ 30 min. nař. č. 397/1915 ř. z.) a k němu vydanému výnosu ze dne 17. dubna 1916, č. 27.652, jenž stanoví v odst. VI, druhá část, č. 2 podmínky, za kterých ministerstvo financí dává všeobecný souhlas k vydání pojištěných částek z úschovy. Tyto podmínky byly doplněny výnosem ministerstva financí ze dne 22. března 1928, č. 9932/28-V/16, z nichž se hodí na souzený případ předpis, že z pojištěné